

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Uredništvo in upravnništvo v Trstu: ulica S. Francesco d'Assisi 20 — v Ljubljani: Poljanska cesta 7.

Pasamezna številka 4 vinarje.
Naročnina v Trstu-Ljubljani mesečno K 1.20; po pošti mesečno K 1.50; četrtno K 4.50; polletno K 9.—; celoletno K 18.—; za iznajemstvo celoletno K 28.—.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi: 2 vinarje 1 mm. visokosti šestrostolpne vrste. — Za odgovor je priložiti znamko.

Svetla točka.

Slovincem se godi slabo, ker smo deležni povsod kjer živimo, samo krivic, o pravici smemo pa samo — sanjati. Povsod je tako, na naših narodnih mejah, kakor tudi v središču, kjer se bojujejo naše stranke za to, katera bo bolj zapisana pri vladi, katere naklonjenost smatra vsaka za pravo blagodat.

Zato nazadujemo Slovenci na vseh koncih in krajih, na vseh poljih našega narodnega življenja. Nazadujemo povsod: na severni meji in v središču, samo na Primorskem zabeležujemo lahko večje ali manjše uspehe, ki jih moramo pripisati dvem okoliščinam: prvič pokazuje naš primorski element več odporne moči, kot jo pokazujejo Slovenci na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem in, drugič, na Primorskem nimamo opraviti z Nemci, temveč z Italijani, ki nas sicer ne sovražijo nič manj kot Nemci in bi nas prav radi uničili, ali niso niti od daleč tako močni kot Nemci, ki imajo razun svoje prirojene vztrajnosti v delu, na svoji strani tudi ves državni aparat, ki se nahaja v njihovi službi.

Bodimo odkritosrčni in priznajmo resnico. Ko bi imeli Slovenci na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem proti sebi samo Nemce kot take in ne tudi ves državni aparat, bi gotovo tudi tam lahko zabeležili večje uspehe, kot jih moremo zabeležiti sedaj.

Državni aparat nam niti na Primorskem ni prijazen, ali tako sovražno vendar ne nastopa proti nam kot na Kranjskem, Štajerskem in na Koroškem, kjer stoji očitno in odločno na strani naših narodnih sovražnikov in to je tudi eden od vzrokov, da smo Slovenci posebno v Trstu zadnja leta močno napredovali.

Oficijelni slovenski tržaški krogi se tudi prav radi ponašajo s temi uspehi, česar jim nihče niti zameriti ne more, ker resnica je, da je bilo treba veliko truda, predno so se dosegli toliki in taki uspehi, ki bi pa mogli

biti še večji, ko bi se počasi, nekako sramežljivo, ali sigurno, ne razvijalo tudi v Trstu t. zv. frakarstvo, ki je posebno na Kranjskem ljudstvo popolnoma odtujilo inteligenci, tržaški „Narodni dom“, ki bi moral biti v pravem pomenu te besede ljudski dom, je v tem oziru popolnoma enak enaki instituciji v Ljubljani, ki je ljudstvu popolnoma tuja, kakor je tudi slovenski tržaški delavec v Tržaškem „Narodnem domu“ prava — bela vrana.

Najmanj 90% tržaških Slovencev pripada gotovo delavskemu stanu in zato bi moral biti vsak tržaški Slovenec, ki hoče narodno delati, demokrat od glave do pete, Vsako frakarstvo v slovenskih narodnih vrstah posebno v Trstu, bi moralo biti popolnoma neznana stvar, ker delavskega slovenskega ljudstva v Trstu se ne bi smelo smatrati samo za dober material pri volitvah in drugih prilikah, ko je treba manifestirati številno moč tržaškega Slovenstva, delavstvo bi se moralo pritegniti k sodelovanju in sodelovanju pri vseh naših narodnih institucijah. —

Vse naše narodno življenje v Trstu se mora razvijati na demokratični podlagi v najširšem smislu, osebni boji za prvenstvo bi morali popolnoma odpasti, vsako klikaštvo popolnoma izginiti in potem bodo naši uspehi še večji, ker bo v boju sodelovalo na tisoče novih sil, ki se držijo sedaj po strani, ker tavajo še neprebujene v temi narodne nezavednosti, iz katere jih more zbuditi samo vsestransko podrobno izobraževalno delo.

Že danes je Trst svetla točka na temnem slovenskem ozemlju, ako se pa slovensko narodno življenje v njem razvije v zgoraj označeni smeri, postane svetilnik, ki bo razširjal svetlo luč tam gori do naših severnih mej in s ponosom se bodo ozirali vsi Slovenci nanj — na svojega učitelja in voditelja.

DNEVNE VESTI.

Imenovanja v gosposko zbornico. Kakor ve nemško časopisje poročati, bo v kratkem uradni list priobčil cesarjevo imenovanje trinajstih novih članov gosposke zbornice, da se tako spopolni t. zv. „numerus clausus“. Listi že omenjajo celo listo onih „srečnih“, med njimi se nahaja tudi bivši deželni glavar vojvodine Kranjske pl. Šuklje. Zastoj pa iščemo med njimi ime bivšega drž. poslanca in senatnega predsednika dr. Friderika Ploja, čeprav smo takoj po volitvah čitali v listih, da bo tudi on imenovan v gosposko zbornico. —

„Jutra“ v Ljubljani zmanjkuje. V Ljubljano moramo pošiljati več izvodov „Jutra“ ker ga je začelo v mnogih tobakarnah — primanjkovati, ker se vse razproda. V Ljubljani in v Trstu „Jutro“ napreduje in se lepo razvija in tuji z dežele nam prihajajo vedno novi naročniki, ki nam izražajo svoje simpatije. So pač slabi računarji gg. v „Učiteljski tiskarni“, ki so mislili, da stopi „Dan“ na mesto „Jutra“, pristopili so pa vsi čitatelji prejšnjega „Jutra“, k novemu, tržaškemu „Jutru“.

Tepci so nekateri tržaški prijatelji „Dneva“ ki jih veže z „Učit. tiskarno“ sorodstvo, ker sicer ne bi razširjali laži, da stoji „Jutro“ v zvezi — z laškimi liberalci! Ako že hočejo lagati, naj bi vsaj pametno lagali in ne bi spravljali „Jutra“ v zvezo s klerikalci, potem pa z laškimi liberalci, ker takih laži jim vendar niti najn mnejši človek ne bo verjel.

Razmere v moščanski občini in socialisti. Iz Most pri Ljubljani nam poročajo: Vsi napredni listi so se obširno pečali z tožbo našega gerenta Oražem proti naprednjaku g. Černetu, le „Zarja“ se ni oglasila in ni niti besedice poročala o izidu te tako važne tožbe. Sedaj se je konečno oglasila tudi „Zarja“ in prišla do žalostnega zaključka, da je šlo pri tej obravnavi le za osebnost. Moščanski socialisti so zelo čudni ljudje. Može, ki mislijo v resnici trezno in imajo

LISTEK.

Nostradamus.

Šesto poglavje.

Pot k Skrivnosti.

IV.

Oporoka mrličeva.

Snel je svetilko, ki je visela na steni in mu je pomolil rekoč:

„Pojdi, mi ne moremo ničesar proti tebi, a tudi ne moremo ničesar za tebe. Išči si svojo pot in nadaljuj jo, ako si upaš.“

Magijci so se vrnili k svojim sarkofagom in se pogreznili nazaj v grobove, ki so se zaprli nad njimi. Nostradamus si je obrisal čelo in pogledal okrog sebe. V luči njegove svetilke so se mu prikazala odprta vrata.

„Ah, to je pot do skrivnosti“, je zamrmral sam pri sebi.

Smelo je prestopil prag; in ko se je ozrl nazaj, je videl, da se vrata neslišno zapirajo za njim. Nahajal se je v širokem hodniku, naglih korakov se je napotil po njem, držeč svetilke v roki. Kmalu je zapazil, da se spušča hodnik čimdalje bolj strmo navzdol in se oži, dočim se strop znižuje. Čez malo minut je mogel hoditi le še s sklonjeno glavo, čez četrte ure se je plazil po kolenih, in kmalu nato se je vlekel po trebuhu,

kajti iz hodnika je bil nastal tesen rov. Ta rov se je ožil čimdalje bolj, Nostradamus pa je lezel naprej, poln divjega poguma i kadar je začutil, da mu peša srce, je mrmral:

„Doseči hočem vse znanje, da zadobim vso oblast. Kadar se vrnem na zemljo, se bom moral boriti proti najmogočnejšemu kralju tega sveta, ako se hočem maščevati nad tem kraljem in nad vsemi onimi, ki so mi zdrobili srce. Oh, zagrabiti jih drugega za drugim in poteptati njihove duše, kakor so oni poteptali mojo!“

Ko je tako pozval na pomoč duha maščevanja, se je začutil Nostradamus močnejšega od smrti; z nebese in s peklom bi se bil spustil v boj. . .

Takrat pa so ga zopet obhajali trenotki strašne srčne tesnobe; obupno ihtenje ga je grabilo za grlo. Lezel je dalje. Roke so mu krvavele. Kolena so se mu vdiral na ostremu kamnu. In vseeno je lezel naprej, naprej.

Naenkrat pa je postal rov tako ozek, da ni mogel več dalje. V glavi se mu je zavitilo, da se je zmotil. Poizkusil je zlesti nazaj. In ta hip je začutil, kako ga do mozga prešinja groza; ležal je po dolgem v svojem rovu in ni mogel dalje, ni mogel nazaj.

Čudež se je bil zgodil: tik za njim so se bile strnile granitne stene in se zarastle! Oddaljen glas je zaklical:

„Tu poginjajo norci, ki so hlepeli po znanju in po oblasti!“

„Oh!“ je zahropel Nostradamus. „Torej so se norčevali z mano in me preslepili! Umreti! Umreti tukaj in se zadušiti v prestrašnem smrtnem boju! Umreti, dočim živi sin Franca I. srečno in brezskrbno, dočim se Roncherollesu, Saint-Andreju, Loyoli in vsem, ki so mi ubili dušo, smehlja zdravje in blagostanje!“

Zmanjkavalo mu je zraka. Dušilo ga je. . . V mislih sta se mu prikazala porogljiva obraza Roncherollesa in Saint-Andreja. V tem obupu smrtnega boja je Nostradamus srdito porinil telo naprej. . . In glej, mahoma se je razširilo pred njim. Krik močnega veselja se je rodil v njegovem srcu. Toda ugriznil si je v ustnice od krvi, da je premagal ta vzklík, ki bi bil ovadil njegov strah in obup tistim, ki so ga gotovo poslušali in morda tudi skrivaj opazovali.

Lezel je dalje. Rov se je širil čimdalje bolj; čez nekaj minut je zopet postal hodnik, ki pa se je spuščal strmo navzdol. Strmina se je končala mahoma ob robu širokega vodnjaka s svetlimi stenami. Ali je bil tukaj konec peklenškega popotovanja v globočine pod veliko piramido? Ne! . . . Nostradamus je zagledal železno lestvico, obešeno na steno dozdevnega vodnjaka, in začel plezati po njej nizdol. Naštel je oseminsedemdeset klinov.

najboljše namene, morajo molčati, dočim je politika in postopanje mošćanskih „Obersodrugov“ socijalistični stranki naravnost v pogub. S tem, da „Obersodrug“ niso črhili niti besedice o tožbi Oražem ca. Černe, so jasno pokazali, da so hoteli prikriti svojo skrito simpatijo, ki jo goje do klerikalcev v Mostah. Njim gre pač samo za čast in za saržo, katero hočejo doseči s pomočjo gerenta Oražma. Ni čuda, da pametnejši, sodrugi niso zadovoljni s to taktiko svojih voditeljev in sodijo rajše po svoje. Preidimo k stvari. Dopisnik „Zarje“ pravi, da je šlo pri procesu Oražem ca. Černe le za osebnost. Ta trditev je nesmiselna in brez vsake podlage. Resnici na ljubo moramo konstatirati, da je imel proces le namen, odkriti vse nerednosti ki so se vršile v naši občini. To se je deloma že posrečilo, kaj več se bo zvedelo pa še pred prizivnim sodiščem. Oražem sedi že celih 6 let v občinskem odboru, bil je prvi svetovalec, pred dvema letoma je postal župan in konečno še gerent. Čisto jasno je torej, da je za vsak nered v občini v prvi vrsti odgovoren glavar občine. Ne bomo navajali pozameznih stvari, ki nimajo nobenega pomena za nas, navesti hočemo le par slučajev in prosimo za odgovor: 1. Kako je mogoče, da si je Oražem izbral za svetovalec I. Podobnika. 2. Čemu so mošćanski socijalistični voditelji kar naenkrat utihnili, dočim so še pred kratkim najhujše zabavljali čez Oražma in njegovo gospodarstvo. 3. Kako so ga mogli nekateri še celo zagovarjati in hvaliti, ko je bilo očito, da je vladal velik nered v občini. 4. Kako to, da so ravno socijalisti tiste bilke, ki hočejo rešiti potaplajočega se Oražma iz vode. Oražem je s svojo župansko avtoriteto teroriziral ne samo odbore, ampak tudi svobodne občane ki plačujejo ogromne občinske doklade. Občinski odbor je bil ravno radi tega razpuščen, ker se je drznil upreti temu neznosnemu terorizmu. Pritožbe ki se danes vlagajo so prave ničle. Zakaj ravno sodrugi niso napravili v tem oziru nobenega koraka. Oražem je imel moč v svojih rokah in podpirala sta ga tudi deželni odbor in deželna vlada. Občinski odbor je bil pravzaprav samo na papirju, kajti Oražem je delal kar je hotel. Stališče, ki ga zavzima v celi aferi socijalistični voditelji je silno žalostno. Čudimo se dejstvu, kako je mogel, I. Podobnik glasovati za predlog, naj bi dediči pokojnega tajnika Stareta pokrili deficit občinske blagajne. Predlog je stavil seve Oražem in Podobnik je glasoval takoj zanj. Sodrugi so gledali smehljaje na izid obravnave in se še sedaj delajo, kakor bi o vsej stvari ničesar ne vedeli. Narodno napredni volilci nočejo imeti nikakih stikov z „Ober-sodrug“, govoriti hočejo samo s poštenomislečimi sodrugmi, katerih je v naši občini še vedno dovolj. Efi-jaltov ne mara nihče. Toliko v pojasnilo tistim, ki se čutijo prizadete.

Boga kličejo na pomoč v goriškem deželnem zboru. Goriški deželni zbor je postal sila pobožne. Pri slovesni maši so klicali poslanci večine (slovenski klerikalci in laški liberalci, ki imajo skupaj dva glasova večine) boga na pomoč. Iskreno so molili. Pri otvoritvi deželnega zbora se je zopet ponavljala ista igra. Tako deželni glavar, kakor tudi vladni zastopnik sta pošiljala svoje srčne želje do boga in obračala oči proti nebu za pomoč in blagoslov k plodonosnemu delovanju. Take komedije še ni bilo v nobenem deželnem zboru. Niževavstrijski deželni zbor je klerikalen do kosti, pa poslanci puste boga pri miru. Tu v goriškem deželnem zboru pa so se čuli vedno in vedno le glasovi: „Nebo pomagaj! Bog pomagaj!“ Slaba jim mora presti. Daleč so prijadrali brezvestni klerikalci in šele sedaj v teh razdrapanih in raztrganih časih so se naučili ti klerikalci moliti. Kdor moliti ne zna, ni morje naj se le poda. — Srčnih želj klerikalnega režima pa bog ne bo uslišal in deželni zbor se bo moral lepo — raziti.

Štajerski deželni zbor. Iz Celja poročajo: Zadnje dni pred zasedanjem deželnega zbora v Gradcu je bilo po Spod. Štajerskem več shodov slovenske napredne stranke, ki so se izrekli za delozmožnost štajerskega deželnega zbora in protestirali v posebnih resolucijah proti nadaljevanju obstrukcije od strani slo-

venskih klerikalcev. Tudi nekatera okrajna zastopstva so se pridružila tem resolucijam. Tako je sklenil okrajni zastop v Gor. Gradu resolucijo, v kateri se pozivljajo vsi deželni poslanci brez razlike, da omogočijo delozmožnost deželnega zbora, da ne bi okrajji trpeli velike škode, povzročene z izostanjem deželne podpore. V tem smislu pisano resolucijo je gorenjegraški okraj poslal vsem štajerskim deželnim poslancem.

Pri pogajanjih za delozmožnost istrskega deželnega zbora. Ta nesrečna dežela, ki je bila od nekdanj izsesavana od laških mogotcev, ne bo imela kakor kaže še dolgo časa onega mira, ki je potreben, ako se boče vspostaviti kulturne in gospodarske razmere na pravilno stališče. Nekdaj so Lahi izsesavali z uprav izkoriščevalnimi posojili ubogo istrsko rajo, sedaj pa, ko se je kmet prebudil, hočejo laški mogotci preko narodnih poslancev, oziroma preko njihove popustljivosti še nadalje držati narod v temi, terga izžemati, kolikor se pač še da. S tem da se naši poslanci sploh pogajajo z Lahi, kršijo voljo naroda, ki noče čuti ničesar več o kakem kompromisu. — Ako so v narodnem boju osiveli „Istrski Sokolovi“ znali narod probuditi in prestati vse one muke, ki so jih pred narodom postavile v luč pravih narodnih moč, naj bi še sedaj, ko je treba samo slediti volji naroda, storili popolnoma odločen korak, ki bi Lahom enkrat za vselej prestrigel račune. Slovanska moč v Istri je že toliko razvita, da se nam ni bati da podležemo.

Pravica! Tržaški magistrat je v eni svojih zadnjih sej odločil za svoje uradnike tako tudi učitelje, drag. doklado, t. t. 25 od sto od stanarine. — Učiteljice so izvzete! — Človek si ne more kaj, da ne občuduje vzorno pravico, s katero pita magistrat svoje učiteljice. Na državnih šolah uživajo učiteljice in učitelji isto plačo, to je stara stvar. Slov. učiteljice trž. okolice pa imajo več ur pouka kakor učitelji, in to radi ročnega dela ali zato 15 od sto manj plače in sedaj še manj draginske doklade — Toda saj to prepustijo učiteljice poročenim tovarišem gotovo drage volje — četudi bivajo vsi na svojih posestvih v lepi okolici Trsta, tedaj v ugodnih gmočnih razmerah. Samo plača, ta naj bi bila enaka. — Iste študije, isti trud (v tem slučaju večji trud), zato isto plačilo. Prej so imele učiteljice 80 od sto plače svojih kolegov. Pred letom so dobile 5 od sto več. Zato pa so bile sedaj zapostavljene. Obljubilo se jim je izenačenje obeh plač. Obljubilo! Mogoče naj čakajo zopet toliko časa kakor so čakale na tistih 5 od sto? Ni častno in junaško izkoriščati šibkejšega. Bodimo pravični, le pravični!

Hrvaški sabor. Kakor poroča „Obzor“ iz dobro informiranih krogov, se vrši prva seja novoizvoljenega hrvaškega sabora v ponedeljek dne 15. t. m. Gotovo je, da se sabor nahaja pred novo krizo, kajti Tomašičeva vlada nima večine in je tudi ne bo mogla dobiti. Faktično so danes vse hrvaške stranke v opoziciji, četudi združeni pravaški klerikalci niso povsem zanesljivi. Za prvo sejo vlada po vsem Hrvaškem velikansko zanimanje, kajti pričakovati je velikanskih škandalov. Tomašičeva stranka narodnega napredka je sklicana na konferenco za nedeljo dne 14. t. m. Kaj namerava vlada s saborom ni znano. Hrvaški listi napovedujejo že sedaj, da bo sabor že v prvi seji odgođen ali pa celo razpuščen.

Našim cenj. zunanjim naročnikom sporočamo, da je najbolje, ako nam pošljajo naročnino po poštni nakaznici, dokler nimamo čekovnega računa pri poštni hranilnici. Začetkom februarja razpošljemo položnice poštne hranilnice. Naročnina naj se pošilja na glavno upravo „Jutra“ v Trst, Via San Francesco d'Assisi 20.

Tržaško koles. društvo „Balkan“ sklicuje za nedeljo dne 21. januarja t. l. ob 3. uri pop. volilni sestanek v kavarni „Minerva“, za vse člane Trsta. Dutovlje in Zgonika z dnevnim redom: 1) predložitev volilnih imenikov; 2) volitev volilne komisije in sestavo liste kandidatov. Ob enem se razpiše V društveni občni zbor za nedeljo dne 11. februarja, I. redni občni zbor oddelka Dutovlje za dne 2. februarja, I. redni občni zbor oddelka

Zgonik za nedeljo dne 28. t. m. Dnevni red se objavi pravočasno. Ker gre za jako važne sklepe prosimo polnoštevilne udeležbe. Nadalje prosimo vse člane, kateri niso še poravnali članarino za leto 1911, da jo blagovolijo poravnati. Sprejemajo se novi člani. Sedež društva kavarna „Minerva“.

Podružnica Ljubljana I. avstrijskega društva državnih uslužbencev priredi v soboto dne 20. januarja 1912, v veliki dvorani Narodnega Doma plesni venček, h kateremu se sl. občinstvo najuljudneje vabi. Godbo obskrbuje slavna kapela c. in kr. pešpolka vitez pl. Milde iz Celovca. Začetek ob 8. uri zvečer.

Inseratna naročila sprejema glavna uprava „Jutra“ v Trstu in uprava „Jutra“ v Ljubljani. Cenj. inserente opozarjamo na vspešnost inseriranja v tako razširjenem dnevniku kot je „Jutra“.

»Sokolski raj« pod imenom: v sladkem zavetju pod rosniki priredi „Sokol I.“ v „Mestnem domu“ danes zvečer ob 8. uri. — Sodelajeta društveni orkester in član slov. opere gosp. Bukšek. Vstopnina 1 K, za člane 60 vin.

Nekdo po nedolžnem obsojen na 20 let ječe? Neki goriški Slovenec, rojak iz Ajdovščine v vipavski dolini, prebiva že 22 let v južni Ameriki v kraju La Plata. Dne 8. novembra 1911 je pisal pismo senzacionalne vsebine v svojo staro domovino ki je te dni dospelo v Gorico na uredništvo „Soče“. Iz pisma posnemamo, da se je ta slovenski rojak v La Plati že pred kakimi 15 leti seznanil z nekim človekom, ki je bil porojen v Ajdovščini, in bil sin nekega čevljarja iz Auronzo, dežela Belumo v Italiji, Sandegiacomo po imenu. Sin tega čevljarja je bil njegov znanec in se imenoval Feliks, ki se je na svoja stara leta vrnil nazaj v Italijo in je umrl meseca januarja lanskega leta v Nervi pri Genovi. Rojak v pismu obširneje opisuje tega človeka in pripoveduje: Ta človek je živel veliko let v La Plati in večkrat je napravil kake veselice na svojem domu, to je ples, petje, pitje in povabil vse svoje znance. Tudi slovenski rojak je bil večkrat na veselici, ali po veselici ni vedel, kaj je imel — tako poroča — skoro vsakokrat se je zjokal in mu je, ker je iz istih krajev, bil dvakrat naročil, da ko on umrje, naj stori to dobroto, da piše v Ajdovščino, da je on ubil enega župana iz Kamenj in da je neki drugi njegov prijatelj moral biti zaprt menda 20 let. Sodijo, da se je zagonetni umor izvršil pred kakimi 30 leti.

Proti četrti božji zapovedi. 34 letni, oženjeni Janez Lelič, posestnik v Pobrežu pri Ptuj se je sprl s svojim očetom, ker mu ni hotel dati denarja. Radi tega je v jezi pograbil za sekuro in zamahnil z njo proti njemu. Konečno ga je še osuval z nogami. Sodišče je surovega sina obsodilo na en mesec težke ječe.

Pijane surovine. 26 letni posestnikov sin Jožef Puh iz Ptuja, 16 letni Janez Jager in Alojzij Visenjak, samski čevljar v Zagorcih so dne 12. novembra t. l. popivali v gostilni v Dragovcih. Ko so se pošteno napili, so odšli iz gostilne, se na cesti sprli med seboj in pošteno stekli. Konečno so se vsi skupaj vrgli še na posestnika Martina Kupliča, ki jim je prišel ravno nasproti in ga nevarno ranili. Kupliču se je le z velikim trudom posrečilo pobegniti in uiti v gozd. Toda suroveži še niso mirovali. Na potu proti domu so napadli še več strank, ki so bile vse večalimani nevarno ranjene. Sodišče je vse tri napadalce za njih junaštvo obsodilo na 8 mesečno težko ječo.

Vlom v trgovino. Dne 4. t. m. je vlomil neznan tat v trgovino Josipa Praznika v Korkarjih pri Mozirju in vkradel 356 kron denarja v srebru in niklu. Enaki znesek v bankovcih je tat k sreči prezrl. Orožnikom se tatu še dosedaj ni posrečilo izslediti. Vlomilec si je izposodil v bližnji kovačnici kladivo in dleto in s pomočjo tega orodja zlomil križasta okna od skladišča trgovine.

* **Zanimiva konfiskacija** Dunajski večerni list „N. W. Abendblatt“ je bil zaradi ponatiska nekega budimpeštanskega poročila o govoru škofa Prohaske proti nadvojvodinji Avgusti zaplenjen.

Od zagiftane ribice.

Ena genljiva pesemca po resnični dogodivščini

dne 1. januarja 1912.

(Spesnil Bav-bav.)

Stoji Ljubljana bela mi,
ki „dolga vas“ ji pravjo vsi.
Skozi mesto reka mi hiti,
Ljubljana, morosta hči.

V Ljubljanci riba plavala,
veselo v nji je švigala.
Slovenska ji politika
nič sivih las ni delala.

Poslušala govornikov,
nikdar ni brala časnikov —
to bil je svet neznan in nov
za ribco, detece valov.

Pa prišlo novo leto je,
so v vodo padle cajtenge.
Na njih oko je ribice
obstalo neizkušene.

Jih vzame ribica v roko,
pa mamca ji veli skrbno:
„Oj, hčerka, pusti stvar le-to,
ki se zagiftala boš z njo!“

Pa ribica ni nič marala,
ni mamice ubogala.
Zato pa kazen je prišla —
se z „Dnevom“ je zagiftala.

Obupno ribca zaječi:
„V želodcu mojem gift leži —
pomoči mi nobene ni...“
in svojo dušo izpusti.

O „Dan“, nesrečne cajtenge,
ki ribco ste zagiftale! —
Ne čudi se: je „Dnevove“
Intriga matere ime...

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 12. jan. Kranjski deželni predsednik Božidar Schwarz pi. Karsten je imenovan za tajnega svetnika.

Dunaj, 12. jan. Uradni list „Wiener Zeitung“ prinaša danes imenovanje grofa Marija Attems-a za dalmatinskega cesarskega namestnika.

Pariz, 12. jan. V dobro informiranih krogih se zatrjuje, da predsednik Fallieres ne poveri Bourgeoisu sestave novega kabineta, ker so mu zdravniki z ozirom na njegovo bolezen odsvetovali delovanje v javnem političnem življenju. Čisto gotovo prevzame Delcasse misijo, da sestavi nov kabinet.

Berlin, 12. jan. (dopoldne). Danes se vrše po vsej državi volitve v državni zbor. Vse stranke razvijajo intenzivno agitacijo in razpošiljajo na vse kraje volilne letake in oklice za svoje kandidate. V Berlinu volijo volilci v 834 volilnih sekcijah. Vodstvo socialne demokracije je razposlalo na vse svoje zaupnike in reditelje poziv, da ohranijo v delavskih vrstah red in mir ter se vzdrže vseh demonstracij. Vsi nemški ministri volijo v volilnih lokalih v bližini Wilhelmstrasse. Kadar odda kak minister glas, ga fotografira fotograf za kinematograf. Najbolj intenzivno agitirajo socialisti za svoje kandidate po vseh berlinskih okrajih. Policijski predsednik Jagow pa je odredil strogo varnostne priprave in je prepovedal časopisom izdajati odnosno naznanjati rezultate volitev potom posebnih izdaj in naznanil na poslopih redakcij.

Carigrad, 12. jan. Včeraj zvečer je nastal velik požar v cerkvi Sv. Duha. Zakristija

in zvonik sta se porušila. Dragocenosti so rešili.

Razne vesti.

* **Število visokih šol na svetu.** Statistika visokih šol na vsem svetu je dovela do zanimivih rezultatov. Na celim svetu je 220 univerz s približno pol milijona slušatelji. K tem je prišteti 75 tehnik s 73.000 slušatelji, 64 trgovskih in zemljedeljskih visokih šol s 24.000 učenci in 30 visokih živinozdravniških šol s 6000 obiskovalci. Največ slušateljev ima pariška univerza (17.000), potem berlinska (14.000), nato pride mohamedanska visoka šola v egipatskem mestu Kairu z 10.000 slušatelji, potem moskovska z 9 tisoč pet sto, peterburška (9000), dunajska z (8.900), monakovska (7.100), budimpeštanska (7000) in newjorška z 6.500 slušatelji —

* **Moderni pesniki ljubijo pse.** V modo so prišli psi tudi pri modernih pesnikih. Pred nekoliko dnevi je kupil italijanski pesnik in izlagatelj one italijanska junaštva v Tripolisu poveljičujoče bojne himne d' Annunzio psico Dorset Red po imenu za 716 frankov. Tudi francoski pesnik Maeterlinck z vso ljubeznijo neguje svojo dogo Golan-do. Kje je Pegaz?

* **Kopelj za hude žene.** V francoskem mestu Cahors kažejo kletko, v katero so zapirali v prejšnjih časih nezveste žene. To kletko so pa potem vtaknili v mrzle valove reke, da si je ohladila nezvesta svojo vročo kri. Ta navada pa je bila vpeljana tudi na Angleškem. Toda tam so pa na ta način krotili Ksantipe. Če je bila žena preveč izična in sitna, so jo položili na dva skupaj zbita hloda in jo na ogled občinstvu postavili na valove mrzle reke. Ta navada se je obdržala do 17. stoletja. Ker so pa sprevideli, da se mnoge ženske le nočejo poboljšati, so pa to kazen odpravili.

* **Politična debata vzrok pretepu.** Iz Lvo-va 12. t. m. poročajo: V nekem tukajšnjem restavrantu je prišlo med bratoma pri zadnjih vseučiliških kravalih ustreljenega dijaka Kocka, maloruskim drž. poslancem dr. Čehelskim in deželnim poslancem dr. Baczynskim do hudih, nad eno uro trajajočih prete-pov. Vzrok — vroča politična debata. Vsi politiki so odnesli znatne praske; a težko poškodovani so tudi natakarka, ki je hotel miriti. Hvala Bogu, v Ljubljani obstoja doslej samo eno »ostarijsko omizje«, ki goji poli-tične debate in razprave. — V lase pa si še niso skočili.

* **Vsled ničmernosti beračica.** Policija je v Odesi na Ruskem aretovala ženo bogatega Abela Rosenberga, Saro Rosenberg, ker je na cesti beračila. Vsak dan zjutraj je oblekla žena in njen sin umazane in raztrgane obleke ter sta šla prosjačiti po odeskih ulicah miloščine. Pred okrajnim sodiščem je izpovedala Sara Rosenberg, da berači že par let, in sicer zato, da si more kupiti drage obleke in klobuke, v katerih se je potem zvečer kazala na korzu. Bogato beračico so obso-dili na tri tedne zapore.

* **Minister o časopisju.** Sofijska „Večerna Pošta“ priobčuje interwiew z bolgarskim naučnim ministrom S. S. Bobčevom o vplivu in važnosti časopisja na kulturni razvoj narodov. Minister je izjavil, da je časopis v sedanjih dobi najvažnejši kulturni faktor. Potrebno pa je, da se časopisje zaveda tega svojega poklica in svoje naloge. To idealno nalogo pa izvršuje časopis, če vestno in točno vrši svojo kulturno misijo in če vedno brani resnico. — Uvidevajoč važnost tiska — je izjavil minister — sem odredil, da morajo vsi uradi v vsakem oziru podpirati časnikarje pri izvrševanju njihovih poklica in jim vselej dati vse potrebne informacije. Le najvažnejših uradnih tajnostih se naravno tudi v bodoče ne bodo dajale nikakoršne informacije.

* **Koliko velja kardinalski klobuk.** Rdeči kardinalski klobuk se ne dobi zastonj. Nositelj ga mora proketo drago plačati. Pred slavnostnim zborovanjem kardinalskega konzistorija mora vsak novoizvoljeni kardinal založiti 13.000 lir za honorar oziroma na-

pitnino 44 ljudem. Volitev sama velja kar dinale 10.000 lir. Po starem običaju mora novoizvoljeni kardinal dati sveti propagandi vere 3000 lir v dar. Za ta dar dobi novi kardinal malovreden prstan in v slučaj, da bi umrl v Rimu, mu propaganda oskrbi slovesni pogreb. Dalje plača novi „rdeči duhoven“ 12.000 lir za kolke, za tri bogate pojedine (Krist, sin človekov ni imel kam glave položiti) in za razne dobrodelne namene visoke darove, ki dosega velike svote, ker „potrebni“ in „v uboštvu se nahajajoči“ jetnik skuša izkoristiti na rafiniran način dobro voljo novoizvoljenega. Celotni izdatki za rdeči klobuk znašajo toraj okrog 60.000 lir. Še dražji je rdeči klobuk zunanjim kardinalom, ker morajo plačati visoke potne stroške osebam, ki jim prinesejo klobuk.

* **Mesto narkoze — hipnoza.** Na vojaški medicinski akademiji so te dni izvedli izredno zanimiv poskus, ki je zbudil splošno zanimanje ne samo v ruskih zdravniških krogih, ampak po celi Evropi. Poskus je velike važnosti za medicinsko znanost. Pri neki operaciji so namreč uvedli mesto narkoze — hipnozo. Nekega na vnetju slepiča bolehujočega bolnika so najprije uspavali ali hipnotizirali, na to pa operirali. Poskus se je posrečil in bolnik je po operaciji izjavil, da ni med operacijo občutil prav nikakih bolečin in sploh se ni zavedal, da ga operirajo. Ko so ga po uspeli operaciji prebudili, so zdravniki tudi opazili, da se bolnik neobičajno dobro počuti. Posebno važno za medicino pa je tudi to, da so zdravniki konstatirali, da niso zamogli pri bolniku opaziti nobenega sledu bolečin in one splošne slabosti, ki drugače nastopijo pri narkozi. Tudi na ameriških vseučiliških klinikah so izvedli že večkrat slične poskuse.

* **Politična karijera.** Na francoskem napravijo politični žurnalisti večkrat izvanredno karijero. Najprvo žurnalist, zatem poslanec v zbornici in nato član kabineta. Ravnotako politično karijero je napravil sedanji francoski morarjski minister Theophile Delcasse, ki je mimogrede omenjeno starec 60 letih. Iz skromnih razmer se je po svojih dokončanih vseučiliških študijah — študiral je modroslovje in literaturo — posvetil žurnalistiki in je postal urednik oportunističnega lista „Republique Francaise“. Iz uredništva si je uravnal pot v francosko poslansko zbornico in od tu v ministrski kabinet. L. 1898. je Delcasse prevzel v kabinetu Brissonovem ministrstvo zunanjih zadev. Glavna njegova politična naloga je bila vsestransko se pripraviti na ponovno vojno z Nemčijo, vneto je propagiral idejo maščevanja. Da bi Nemčijo čimbolj osamili, se je trudil z vsemi močmi Rusijo pritegniti še bolj k Franciji in je skušal iz rusko francoske dvoezve ustvariti močno rusko-francosko-angleško trozvezo. Delcasse je našel tla. Tudi tedanji angleški kralj Edvard VIII. je zasledoval slično politiko proti Nemčiji. Trozveza je bila ustanovljena! Seveda je Nemčija moč odnosno vpliv v trozveze s postuminskim dogovorom z Rusijo skušala zmanjšati in Angleško okroževalno politiko nasproti sebi omejiti. Sedaj je zopet Delcasse po de Selvesovi demisiji resen kandidat za takovažni ministrski portfelj. Ali se bodo Francozi zopet ogreli za ofenzivno Delcasse-jevo politiko proti Nemčiji? Odgovor na to vprašanje nam bo dala najbližja bodočnost.

Mali oglasi.

Dve kompletni postelji z žimnicami, blazina in odejama, se takoj prodaste. Poizve se v upravi „Jutra“ v Ljubljani.

Odda se zračna svetla soba s posebnim vhomom z opravo ali brez nje takoj ali s 15. januarjem, Ahaclova cesta 5.

Proda se „Slovenska ljudska kavarna“ v ulici Solitario št. 16, Trst.

Odda se lepo meblirana mesečna soba s 15. januarjem na Poljanski cesti št. 3., priti- ti je v Ljubljani.

Trgovski prostori se oddajo takoj v najem. Več pove Ma-tej Š. farič Radeču pri Zid. mostu.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plut. Tiska Tiskarna Dolenc (Frén Polić) v Trstu.

Krmetška posojilnica

r. z. z n. z.

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4 ^{1/0}/_{2/0}

Ljubljanske okolice

v Ljubljani

brez vsakršnega odbitka.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Adresar

ki vsebuje

splosne praktične tabele, železnice, pošte, politično, finančno in deželno upravo, sodišča, šolstvo, klerus, združništvo, krajevni repertorij, naslove protokoliranih in neprotokoliranih trgovcev, obrtnikov, zdravnikov, odvetnikov, hotelov in društev na Kranjskem, splošni naslovnik za Ljubljano itd. izide v par dnevih v založništvu trdke

Universal v Ljubljani

Cena 10.— K.

Naslovne označbe vsebine so trijezične in sicer slovenske, nemške in italijanske.

Vsak praktičen človek si nabavi „Adresar“, pridobiten trgovec, obrtnik in industrijec v njem inserira, umen konsument išče v njem producenta.

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna

Ljubljana — Jurčičev trg št. 3

priporoča svojo veliko zalogo raznih
jestvin, finih namiznih
in desertnih vin, likerjev, ko-
njaka in šampanjca

Export kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene.
Za veselice dam blago tudi v komisijsko
prodajo.

— Številka telefona 291. —

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obuvala.
Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Hôtel „TRIGLAV“

na Jesenicah

oddaljen 2 minuti od kolodvora, sobe
za tujce, dobra kuhinja, najboljša vina,
cene nizke.

Kavarna z biljardom.

LOVRO HUMER, hotelir.

NAROČAJTE NOVI

jubilejni cenik

s koledarjem, ki se dobi tudi po pošti brezplačno!

Za ženske in neveste

največja izbira, graviranje v poročne prstane zastonj.

Najboljše ure „UNION“.

Največja izbira zlatnine in srebrnine.

Za obilni obisk se priporoča

Fran Čuden v Ljubljani

nasproti Frančiškanske cerkve.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. -- Lastna
tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

Citajte in razširjajte **edini** sloven-
ski neodvisni dnevnik „Jutro“.

Glavno zastopstvo

za Kranjsko s sedežem
v Ljubljani

odda dobro vpeljana zavarovalnica.

Reflektanti vpošljite pismene ponudbe z navedbo
referenc pod šifro «Glavni zastop 1000» na uprav-
ništvo tega lista v Ljubljani, Poljanska cesta št. 7.